

MAŽOSIOS LIETUVOS JURBARKO KRAŠTO KULTŪROS CENTRAS

Jurbarko rajono savivaldybės administracijos
Švietimo, kultūros ir sporto skyriui

2025-09-26 Nr. 12-123

PASIŪLYMAS DĖL 2026 METŲ PASKELBIMO

Smalininkų vandens matavimo stotis įsteigta 1811 metais spalio 1 dieną. Tai viena seniausių vandens matavimo stočių Mažojoje Lietuvoje, visoje Lietuvoje ir patenka į seniausių dešimtuką visoje Europoje. Tai liudija turima stebėjimų medžiaga, kuri apima laikotarpį nuo stoties pastatymo, nuo 1811-ųjų. Tų metų lapkričio 1 dieną muitinės kontrolierius Butrimas stebėjimų žurnale įrašė pirmuosius įrašus. Seniausi Smalininkų vandens matavimo stoties stebėjimų duomenys profesoriaus Stepono Kolupailos rūpesčiu ir pastangomis buvo gauti iš Prūsijos hidrologijos instituto Berlyne bei Vandens kelių rajono Tilžėje ir paskelbti hidrometriniame metraštyje 1930-aisiais. Remdamasis šiais matavimais ir 1875–1930 išmatuotais vandens debitais, S. Kolupaila apskaičiavo ir 1932 m. paskelbė Nemuno ties Smalininkais nuotėkio per 121 metus (nuo 1811) duomenis. Taip ilgai užregistruotų duomenų neturi nė viena buvusių Rytprūsių vandens matavimo stotis (mažai ir visame pasaulyje). Šiai dienai iki 1830 m. autentiški stebėjimų duomenys saugomi Berlyne, nuo 1830 m. – Lietuvoje. Pro Smalininkus prateka vandenys, surinkti nuo 71,5 proc. šalies teritorijos.

2006 m. spalio 25 d. Smalininkų uosto statinių kompleksas įrašytas į kultūros vertybių registrą, pabrėžiant jo istorinę, inžinerinę bei kraštovaizdžio vertę. Vienai iš komplekso sudėtinių statinio dalių – Vandens matavimo stotiai 2008 m. vasario 13 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 155 suteiktas nacionalinis reikšmingumo lygmuo.

Remiantis istorine medžiaga, Smalininkuose esančiam nacionalinės reikšmės objektui 2026 metais sukanka 215 metų. Su šiuo statiniu susijęs asmuo - Steponas Kolupaila. Tai be galo šviesus žmogus, daug nuveikęs mokslo srityje. Tačiau svarbių datų, kad būtų atitinkančių 2026 metus, kaip jubiliejinius, neradome.

Nemunas, kaip arterija, išskirtinai (net žvelgiant visos Lietuvos mastu) apjungia didžiąją mūsų viso rajono dalį – apie 70 kilometrų ruožą. Ši upė svarbi dalis visų mūsų kraštiečių gyvenime – istoriniame kontekste, susiformavusiose tradicijose, dainose, šventėse, šiandieniniame gyvenime ir net šnekamojoje kalboje (Nemunas eina – t.y. prasidėjo ledonešis arba Nemunas ramus, tylus arba pasišiaušęs ir pan.) ir t.t. Tuo remiantis, Mažosios Lietuvos Jurbarko krašto kultūros centro pasiūlymas - 2026 metus paskelbti NEMUNO METAIS.

Direktorė

Gina Meškauskienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Mažosios Lietuvos Jurbarko krašto kultūros centras, Jurbarko r. sav., Viešvilė, Mokyklos g. 3, LT-74233, 302526297
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Pasiūlymas dėl 2026 metų paskelbimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-09-26 Nr. 12-123
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2025-09-26 Nr. ŠS9-286
Adresatas	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Dariaus ir Girėno g. 96, 74187 Jurbarkas
Registratorius	Vyriausiasis specialistas Aida Bliundžiuvaitienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-09-26 13:01:11
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2025-09-26 atspausdino Vyriausiasis specialistas Aida Bliundžiuvaitienė

Nuorašas tikras
Jurbarko rajono savivaldybės administracija
2025-09-26